

Preek over Efeziërs 1:15-23
- Schildwolde, 26 mei 2022
- Kees van Dusseldorp
- Hemelvaartsdag

Liturgie:

Thema: Hoe hoger hoe beter!

votum en groet
Psalm 47 (De Nieuwe Psalmberijming)
gebed
lezen Handelingen 1:1-14
Gezang 215 De dag van onze vorst brak aan
lezen Efeziërs 2:15-23
Psalm 110:1,2,3
preek: Efeziërs 1:19-20
Gezang 119:1,2,5 De kerk van alle tijden
apostolische geloofsbelijdenis
JdH 197:1,3 Volle verzeek'ring, Jezus is mijn! tweetalig
gebed
collecte
Lied 103c:1,2,3 Loof de koning, heel mijn wezen
zegen

Gemeente van onze Heer,

'Wie heeft dit bedacht?' Daar sta je weer, met een officiële brief in je handen. Een afwijzing op je bezwaar. Want je aanvraag voldeed toch net niet aan de voorwaarden. Terwijl je toch geprobeerd hebt om het zo goed mogelijk in te vullen. Zelfs met behulp van een advocaat. Toch weer afgewezen. Voor de zoveelste keer. Om moedeloos van te worden. Gefrustreerd. Wie heeft dit bedacht? Zeker weer een of andere ambtenaar achter het bureau! Wat is dit voor beleid? Wat gebeurt hier? Je wordt belazerd waar je bij staat. Wie trekt er achter de schermen aan de touwtjes?

Misschien heb je het meegemaakt. Bij de afhandeling van aardbevingschade, bij het aanvragen van een vergunning, bij een asielprocedure, bij een bezwaar tegen een foute beslissing. Dat je tegen een muur aanloopt. Er niet doorheen komt. En je je afvraagt: In wat voor wereld ben ik beland? Wie heeft dit bedacht? Wie of wat trekt er achter de schermen aan de touwtjes?

Soms is het duidelijk wie de macht heeft. Poetin, die met een enkele opdracht het leven van tienduizenden mensen kan weggeven. Soms is het niet duidelijk wie er de macht heeft. Beslist Kim Jong-un zelf wat hij zegt, of zijn er anderen die hem in de macht hebben? Is het een ambtenaar die jou niet mag? Of is het omdat het niet past in het beleid van een minister? Of is iedereen best goedwillend, maar zit het in het systeem? Zo ja, welke machten en krachten zijn er dan eigenlijk aan het werk?

Macht is een ingewikkeld thema. Mensen streven ernaar. Wie macht heeft, is geneigd om anderen naar zijn hand te zetten. In je eigen voordeel. Of in lijn met wat jij denkt dat het beste is. Het werkt verslavend. Maar het roept ook verzet op als iemand zijn macht inzet. De verhalen van machthebbers worden met wantrouwen gevolgd. Je gelooft niet dat dit het hele verhaal is. Wat probeert iemand echt te bereiken?

Politici proberen erachter te komen wat er gebeurt. Vooral als het fout gaat. Wie is waar verantwoordelijk voor? De Tweede Kamer moet de regering toch controleren?

Journalisten vragen door, zoeken het uit, leggen verborgen verhoudingen bloot, onderzoeken wie er rijker van wordt.

Macht is een ingewikkeld thema. Wie of wat trekt er achter de schermen aan de touwtjes? En kan ik dat vertrouwen? Waarom? Of waarom beter niet?

**

Hemelvaartsdag draait om macht.

Onze Heer Jezus Christus heeft de hoogste macht gekregen. God heeft hem de plaats aan zijn rechterhand gegeven, lezen we in de Bijbel. Alles heeft God aan de voeten van Christus gelegd. 'Mij is alle macht gegeven in hemel en op aarde,' zei Jezus vlak voor Hij naar de hemel ging.

Je zou misschien niet meteen zeggen dat het op hemelvaartsdag om macht gaat. Als je leest wat er op hemelvaartsdag gebeurt, dan zie je dat niet direct. Jezus neemt afscheid van zijn leerlingen en wordt daarna 'omhooggeheven en opgenomen in een wolk'. Terwijl de leerlingen staan toe te kijken. Dat is wat we lezen. Als je niet beter wist, zou je kunnen zeggen: 'Wat jammer dat Jezus weggaat. Afscheid nemen doet pijn.' Je zou kunnen zeggen: 'Jezus kiest wel een bijzondere manier van de aarde weg te gaan. Hij vaart

naar de hemel'. Waar is dat eigenlijk, de hemel? En is Hij echt zo opgestegen, dat Hij begon te zweven en steeds hoger ging, net als een heliumballon?'

Dat is, wat je kon zien. Maar dan snap je niet, dat – zoals in Lukas staat – de leerlingen hem bij die hemelvaart hulde brachten en ontzettend blij waren toen ze na afloop teruggingen naar de stad. Kennelijk gebeurt er meer dan je kunt zien.

Paulus vertelt in Efeziërs 1 dat op hemelvaartsdag een fundamentele machtsverschuiving plaatsvindt. Meer dan tien verschillende woorden gebruikt hij voor macht. Hemelvaartsdag is een echte revolutie. De bordjes worden verhangen. Voortaan is Jezus de baas. En Hem kennende, zal Hij zijn macht niet inzetten voor zijn eigen belangen. Dat heeft Hij nog nooit gedaan. Hij zet zijn macht in voor de mensen. Vooral voor de mensen die gemangeld worden door systemen, die slachtoffer zijn van grote of kleine dictators, die vastgelopen zijn in deze wereld, die verdreven zijn van huis en haard. Voor mensen die opnieuw willen beginnen, die onder de demper liggen van schuld en schaamte.

Hemelvaartsdag draait om macht. Of beter gezegd: de macht draait op hemelvaartsdag. Maar dan wel 180 graden. Want de wereld van God is zo vaak een omgekeerde wereld. Wat wij sterk vinden, is bij God vaak zwak. Wat wij klein vinden, is bij God vaak groot. Daar moeten we behoorlijk aan wennen. We denken snel menselijk over de macht van Jezus. Over wat Hij kan en wat Hij doet. Als Jezus alle macht heeft, wat betekent dat dan? Wat is er precies veranderd op hemelvaartsdag? Wat kun je daarvan zien?

**

Paulus koppelt op drie manieren de machtsverschuiving aan de hemelvaart van Jezus.

In de eerste plaats blijkt op hemelvaartsdag Gods kracht. De opwekking van Jezus uit de dood en de installatie van Jezus aan zijn rechterhand, was een enorme machtsdaad van God. Daar was een enorme krachtsinspanning voor nodig.

Voor een deel kunnen we aanvoelen dat dit een buitengewone machtsdaad van God is. Een mens die gestorven is weer tot leven roepen. Een mens vanaf de aarde naar de hemel halen. Dat zijn wonderen. Ook gewoon fysiek. Dit kan niemand. Het gaat in tegen alles wat wij van de schepping weten. En God doet het gewoon. Hij haalt Jezus bij de doden vandaan en zet Hem in de hemel aan zijn rechterhand. Maar belangrijker dan het fysieke wonder, is dat God hiermee afrekent met de dood en hel. Door de overwinning van Jezus aan het kruis zijn deze duivelse machten gebroken. Het reddingsplan van God heeft gewerkt. Wat heeft God er veel voor moeten doen! Eeuwen zijn er overheen gegaan. Steeds weer moest Hij een nieuw begin maken met de mensheid. Maar het is gelukt. De boze is overwonnen, de dood verslagen, de kloof overbrugd. In de opstanding en hemelvaart van Jezus blijkt Gods macht. Het leven krijgt ruimte. Het eeuwige leven.

In de tweede plaats is hemelvaartsdag gekoppeld aan de macht van Jezus. Hij komt boven alles te staan. Paulus schrijft: 'Boven alle hemelse vorsten en heersers, alle machten en krachten en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze wereld, maar ook in de toekomstige.' Wat een ongelooflijke positie! Wat een enorme bevrijding, dat onze Heer superieur is aan alle machten en krachten op aarde en in de hemel. Niets en niemand kan Hem tegenhouden om mensen het leven te geven en op hun levensweg te beschermen. Niets en niemand kan Hem verhinderen om zijn rijk van liefde te ontwikkelen op aarde, dwars door alle tegenwerking en menselijke bekrompenheid heen. Niets en

niemand zal Hem belemmeren om eens een einde te maken aan alle leed en gebrokenheid, aan alle zonde en kwaad.

In de derde plaats is hemelvaartsdag gekoppeld aan de kracht van de gelovigen. Paulus zegt: 'Met dezelfde macht waarmee God Jezus naar zich toe heeft gehaald, met diezelfde macht werkt Hij in de gelovigen.' Als je met verwondering kijkt naar wat er op hemelvaartsdag gebeurt en wat dat laat zien van de onweerstaanbare kracht van God, besef dan, dat God met diezelfde kracht in jou en voor jou werkt. In de woorden van Paulus: 'Zie hoe overweldigend groot de krachtige werking van Gods macht is voor ons die geloven'.

Daar moet je echt even bij stilstaan. Wat zegt de apostel hier nu? 'Zie hoe overweldigend groot de krachtige werking van Gods macht is voor ons die geloven'. Het lijkt wel of hij zoveel mogelijk woorden van kracht in één zin wil stoppen. Met zoveel kracht werkt God in de gelovigen. Macht waarmee jij losgebonden bent uit de strikken van de dood. Kracht waardoor jij je bekeren kunt van de zonde en de weerstanden overwint die je nieuwe leven blokkeren. Energie om je weg te gaan, om je keuzes te maken. Het vertrouwen om het goede te doen, ook als het kwade in de buurt is. Het lef om te protesteren tegen onrecht en op te komen voor de zwakke. De motivatie om te werken aan verzoening, om te vechten tegen passiviteit en frustratie. Moed om vol te houden ook als het moeilijk wordt, de bron om blijdschap vast te houden, ook als er veel verdriet en zorg is, de rust om afscheid te nemen als het zover is en je leven in de handen van je Heer te leggen.

Je hoort het al wel, eigenlijk kom ik ook woorden tekort om de kracht van God te beschrijven. De kracht die blijkt in de hemelvaart van Jezus Christus en die God inzet voor de gelovigen. Het is de kracht om jou te redden van de ondergang, de macht om jou het eeuwige leven te geven, de kracht om jou te beschermen, tot bloei te brengen en te laten leven.

Hemelvaartsdag draait om macht. Paulus koppelt de hemelvaartsdag van Jezus aan de machtsverschuiving. God toont zijn macht. Jezus krijgt zijn macht. De gelovigen merken de macht.

**

Mooie woorden. Een krachtige verkondiging. Het is het goede nieuws van hemelvaartsdag. Weet je wat mij opvalt toen ik deze woorden van Paulus overdacht? Dat het allemaal in de toonsoort van het gebed staat. Paulus bidt dat wij dit leren zien. Dat wij een goed beeld krijgen van wat er precies aan de hand is. Hij bidt niet zozeer of wij die kracht van God gaan ervaren, of gaan beleven, of gaan opzoeken. Hij bidt om inzicht. Om de Geest van kennis en openbaring. Om verlichting van het hart, zodat we zie waar Gods kracht werkt. Zodat we weten dat Jezus alle macht heeft. Zodat we beseffen hoeveel energie God in ons stopt.

Het is de centrale voorbede van Paulus voor de gemeente van Efeze. Het kost niet veel moeite om ons daarin meegenomen te weten. Het is trouwens een gebed dat Paulus in veel brieven voor de gemeente formuleert. Dat de gemeente groeit het kennen van Christus. Misschien bidt Paulus dit vandaag ook wel voor ons. We lezen in de Bijbel immers dat de heiligen in de hemel voor de gelovigen op aarde bidden. Bidden om groeiende kennis van Christus. Want in Hem ligt onze redding en onze kracht.

Bidden om het goede zicht op Gods werk. Op het werk van Jezus Christus. Dat we weet hebben van zijn overwinning. Van het plan van God. Dat we beseffen hoe groot zijn macht is. En in die macht onze kracht zoeken. Dat betekent: onderzoeken wat er in de Bijbel staat. Nadenken over wat Jezus gedaan en gezegd heeft. Bidden om de wijsheid van de Geest om het te begrijpen. Met elkaar bespreken wat we van God weten en wat we zien.

Je kunt vast honderd andere dingen bedenken die je voor de gemeente zou willen bidden. En dat is goed. Bid vooral veel voor de gemeente! Voor elkaar. Voor de onderlinge verhoudingen. Voor de kerkenraad. Voor ouderlingen en diakenen en voor zoveel anderen die zich inzetten voor de gemeente. Bid voor het kerkverband. Voor de uitstraling van de kerk. Voor de jeugd, voor de ouderen, voor de kinderen, voor de gezinnen, voor de alleengaanden en voor de zwangeren.

Maar bid vooral om groei in kennis van Gods werk. Bid dat jij en wij Jezus steeds meer leren kennen. Bid om inzicht van de Geest. En bidden betekent ook dat je ermee aan het werk gaat. Dat die Bijbel opengaat, al is het maar in een dagtekst op je telefoon. Dat je het geloofsgesprek zoekt. Dat je ruimte maakt om je te verdiepen in Gods Woord. Dat je onder de verkondiging komt. Dat we als gemeente daarop investeren en ons daardoor laten leiden. De kerk is het meer dan waard. Paulus schrijft dat ook in gedeelte – ik kan niet alles uitwerken – dat Christus gegeven is aan de kerk. Dat de kerk zijn lichaam is en dat in de kerk zijn volheid wordt gevonden. De kerk is niet alleen een middel voor je eigen geloof of een middel in Gods plan in deze wereld. De kerk is ook een doel van Gods werk. Waaraan je – soms wazig en beperkt – kunt zich hoe groot de kracht van zijn genade is.

**

Hemelvaartsdag, waarop de macht in de wereld definitief gekanteld is, brengt ons tot het gebed om het beter te begrijpen. Om beter zicht te krijgen op Gods werk. De wonderlijke gebeurtenissen van die dag toen Jezus opsteeg, die wekken nieuwsgierigheid. Wat gebeurde er? Wat gebeurde er echt? Wat betekent het dat Hij alle macht heeft?

Maar laat hemelvaartsdag je niet alleen tot gebed voor de kerk brengen. Want gebed helpt je om zelf je weg te zoeken. Nog een keer Paulus: Vaak komen in zijn brieven geloof, hoop en liefde voor. Als een prachtige samenvatting van de nieuwe levensstijl in Christus. Een onafscheidelijke drietal. Maar in dit gedeelte begint Paulus te danken voor het geloof en voor de liefde. Maar waar blijft de hoop?

Waar blijft de hoop? De zekerheid van de bestemming? Het anker in de hemel? Het kompas voor je route? Kennelijk blijft die achter. En niet alleen bij de Efeziërs, denk ik. Het gebed om meer zicht op Gods werk is daarop gericht. Dat je goed zicht blijft houden op de heerlijkheid die komt. Dat je weet waar het op uit loopt. Dat je besef hebt van Gods macht. En je laat meenemen door zijn kracht. Dan leer je wat belangrijk is. Dan wordt niet alleen geloof en liefde, maar ook de hoop een krachtbron voor je leven.

Wie trekt er achter de schermen aan de touwtjes? Jezus Christus, je Heer, onze Koning!

Amen